

**Erasmi a Chokier Tractatus absolutissimus de
iurisdictione ordinarii in exemptos, deque illorum
exemptione ab ordinaria iurisdictione**

Mvltis Pontificvm Decretis, Et SS. Congregationis ... Cardinalium
Declarationibus illustratus ; omnibus in iudicio Civili & foro Ecclesiastico
versantibus perquam utilis ac necessarius ; in duos tomos ab ipso Auctore
distinctus

Chokier, Érasme de

Coloniae Agrippinae, 1684

13. Exemptio concessa simpliciter, an eximat universaliter.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61886](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61886)

ex parte 8. 1. in pr. de privileg. & dixit Felin. post Anton. Host. Archid. & alios in c. fin. nu. 2. vers. fallit. 3. de fide instrum. Bartholomeus Bellenstrat. de charit. subsid. quest. 113. Mascardus de probat. vol. 3. concil. 1388. nu. 19.

Dico tertio, Hoc in calu cum periculum esset in mora, non requirit citationem, Decius c. cum dilecta numer. 37. de consir. utilis vel inutili Mascard. d. conclus. 1388. n. 19.

Q U A E S T I O XIII.

Exemptio concessa simpliciter, an eximat universaliter?

S U M M A R I U M.

1. Exemptio capitis non censetur concessa exemptio membrorum.	vis ordinis clerici exempti censetur.
2. Exemptio monasterii non extenditur ad capellas.	8 Exemptio generalis, generaliter intelligenda.
3. Exemptio est stricti iuris.	9. Exemptio extendenda aut restringenda ex mente privilegiantis.
4. Exempta Ecclesia, populus non est exemptus.	10. Privilegium concessum terra, censetur concessum personis.
5. Exempto populo, ecclesia non censetur exempta.	11. Privilegia concessa locis, extenduntur ad personas.
6. Dispositio de re contenta non includit continentem.	12. Delinquens in Ecclesia, an in ea capi possit?
7. Exemptis Clericis Ecclesia, cuius-	

Generalis haec quaestio diffiniri commodè non potest, nisi per propositiones speciales, sit igitur prima conclusio. Exemptione capitis non censetur concessa esse exemptio membrorum. *Innoc. c. ex ore de privil. arg. l. liberorum ff. de adopt.*

Ideoque exempto monasterio, ejus membra seu capellae exemptione non gaudent. *Abb. d. c. ex ore. n. 1. & 4. ca. cum capella ubi DD. eod. tit. Valdius trat. de Canonica portione c. 4. quest. 8. & seqq.*

Ratio est, quia exemptio est juris stricti, nec trahenda de persona ad personam, loco ad locum, c. sane c. cum capella de privil. to. de Ferrariis in forma oppon. contra instrum. in in glo. ad §. aliusque rationibus nu. 4. quippe regulariter eximi potest Ecclesia, libi in potestate retenti capellae, & è contra, arg. l. liberarum de adopt. *Brixienf. in repert. verb. Exemptio col. 6. Abb. c. conquereute nu. 1. de offic. ordin. glo. cap. rogamus 2. 4. quest. 1.*

Conclusio secunda. Exempta Ecclesia non censetur exemptus populus: ideo Episc. ordi-

ordinariam potestatem exercere poterit in Parochianos. Philipp. Franc. e. per exemptionem n. 3. vers. 5. de privil. in 6. summa Angel. verb. exemptus n. 1. vers. Et exempta. Fumus verb. exemptio n. 3.

- 5 Conclusio tertia, exempto populo non censetur Ecclesia esse exempta. Franc. d. num. 3. vers. ult.
- 6 Conclusio quarta. Eadem dicta sunt in quibusvis aliis exemptionibus. Regulariter enim dispositio relata ad rem contentam non includit continentem, Franc. d. n. 3. vers. ult. in privil. trahantur ad casus diversos. Tirag. de retrad. Confan. §. 1. glo. 4. m. 97. fol. 106. Fumus verb. exemptio n. 3. §. 4. §. docti Archid. c. Frater 16. q. 1. n. 3.
- 7 Conclusio quinta. Exemptis clericis alicujus Ecclesie, tam Canonici quam alterius cujusvis ordinis Clerici exempti esse censentur. text. cap. per exemptionem. In fin. de privileg. in 6. ubi Franc. n. 3. vers. ultim. not.
- 8 Conclusio sexta, si verba privilegii sunt generalia, exemptio univertaliter concessa esse censetur, quia cura ubi D. D. de privileg. arg. d. cap. per exemptionem in fin. Io. de Ferrar. in d. glo. ad §. aliis rationibus. n. 4. Ita tamen, ut in primis semper attendenda sit mens concedentis, ne tam verba quam potissimum ipsam mentis rationem sequi videamur. l. aliter ff. de leg. 3. Barth. l. non dubium n. 9. §. 10. C. de legibus Dec. l. semper in stipulationib. n. 4. ff. de reg. juris l. ab eo ff. de supell. leg. Semper privilegium extenditur ad personas & casus non expressos, aut etiam restringitur ex præsumpta ac conjecturata mente privilegiantis Abb. c. sane n. 2. de celebrat. Missarum.
- 10 Conclusio septima. Privilegium concessum terræ intelligitur concessum personis seu hominibus ejusdem. l. si non speciali ubi Bald. C. de Testam. Sicut per exemptionem terræ censentur etiam personæ ejusdem terræ exemptæ. Rom. d. conf. 180. m. 7. Bald. d. l. si non speciali.
- 11 Confirmatur id ipsum auctoritate ejusdem Romani Conf. 234. per tot. dicentis privilegia locis concessa extendi ad quaslibet personas ibi existentes etiam si Forenses sint & extraneæ, ubi etiam disputat an forensis aut laicus delinquens in Ecclesia capi in eadem possit, id quod resolvit negative, per c. Frater 15. qu. 4. Bald. d. l. si non speciali. qua de re infra l. 4. quest. 95.

Q V Æ S T I O XIV.

In Exemptione suarum Ecclesiarum quam comprehendantur?

S U M M A R I U M.

1. Appellatione sui comprehenditur quod commune est. 2. Mandatum de providendo in Ecclesiis suis, extenditur ad eas qua mediato subiecta